

Toestemming wegens Therapeutische Noodzaak (TTN)

Versie 1.0 – datum 14/07/2022
www.dopingvrij.vlaanderen

NADO
VLAANDEREN

ZEG NEEN TEGEN DOPING

Deze gids geeft een overzicht van het TTN-beleid van NADO Vlaanderen. Daarin is beschreven welke regels van toepassing zijn voor sporters. Deze gids primeert niet op de wetgeving, en dient als leidraad voor sporters.

Breedtesporters wordt aangeraden de secties te lezen die specifiek op heb betrekking hebben, zoals de mogelijkheid om met terugwerkende kracht een TTN aan te vragen na een dopingcontrole.

Bijzondere aandacht ook voor de secties die betrekking hebben op de bevoegdheid van internationale federaties voor elke sporter die deelneemt aan een wedstrijd van internationaal niveau. Raadpleeg in dat geval ook steeds de TTN-regels op de website van de internationale federatie als u aan internationale wedstrijden deelneemt (Engelse term: *TUE / therapeutic use exemption*).

Wat is een ‘Toestemming wegens Therapeutische Noodzaak’ (TTN)?

Sporters kunnen een ziekte of aandoening hebben waarvoor ze geneesmiddelen moeten nemen die een stof van de [Verboden Lijst] bevat. Een toestemming voor het gebruik van een verboden stof zorgt ervoor dat je het geneesmiddel met de verboden stof mag gebruiken zonder dat je een dopingovertreding begaat. Zo'n toestemming vraag je aan bij je nationale antidopingorganisatie (NADO) of bij je internationale sportfederatie. TTN-aanvragen worden beoordeeld door een panel van artsen, de TTN-commissie.

In principe kan voor elk geneesmiddel een TTN worden aangevraagd. Enkel voor geneesmiddelen die een stof bevat van de verboden lijst, is een TTN van toepassing. Bekijk vooraf zeker de [geneesmiddelenchecker NADO Vlaanderen].

Een TTN van NADO Vlaanderen is enkel geldig voor wedstrijden op nationaal niveau en voor dopingcontrole buiten wedstrijdverband. Als je deelneemt aan internationale wedstrijden, bekijk de specifieke informatie op pagina 8.

Wat zijn de criteria om een toestemming te krijgen?

Een TTN wordt enkel verleend als de behandeling therapeutisch noodzakelijk is, waarbij er geen redelijk alternatief is zonder verboden stoffen.

Om een toestemming te kunnen krijgen, moet je aan de volgende vier criteria voldoen:

- Je hebt een duidelijk gediagnosticeerde medische aandoening, waarvoor een behandeling met een verboden stof of methode noodzakelijk is;
- Het therapeutisch gebruik van de verboden stof zal naar alle waarschijnlijkheid geen significante verbetering van je prestaties opleveren;
- De verboden stof of methode is een aanbevolen behandeling voor je medische aandoening waarvoor geen toegelaten therapeutisch alternatief bestaat;

- De noodzaak voor het gebruik van de verboden stof of methode is niet het gevolg van eerder gebruik (zonder toestemming) van een stof of methode die op het moment van gebruik verboden was.

Een TTN vermeldt een behandeling, een dosering en heeft een geldigheidsduur. Die voorwaarden zijn uiteraard na te leven door de sporter. Als er een wijziging is of hernieuwing nodig, zal ook een nieuwe aanvraag nodig zijn.

Heb je een TTN nodig?

Volgens de Vlaamse antidopingregels kan iedereen die in georganiseerd verband aan sport doet, op dopinggebruik getest worden. Dat geldt in het bijzonder voor sporters die aan wedstrijden deelnemen. Elke sporter die een verboden stof gebruikt of wenst te gebruiken voor therapeutische doeleinden, moet een TTN aanvragen.

- ✓ Raadpleeg eerst de [geneesmiddelenchecker](#) om te zien of het geneesmiddel dat je wil nemen al dan niet een verboden stof bevat, of ga na of de werkzame stof op de [verboden lijst](#) staat.
- ✓ Bevat de voorgeschreven medicatie geen verboden stof? Je hoeft geen TTN aan te vragen.
- ✓ Zeg aan je arts dat je aan sport doet, en vraag hem/haar geneesmiddelen voor te schrijven die geen verboden stof bevatten als de arts die geneesmiddelen ook voldoende acht.
- ✓ Is er geen toegelaten alternatief mogelijk? Vraag een TTN aan.
- ✓ Is het je niet duidelijk of een TTN al dan niet nodig is? **Contacteer de TTN-commissie van NADO Vlaanderen via ttn@nado.vlaanderen.**

Is voor je geneesmiddel een TTN nodig? Bekijk dan de volledige procedure, en ga na of je vooraf een TTN moet aanvragen en bij welke instantie, en of je met terugwerkende kracht de TTN kan aanvragen.

Het is ook de plicht van de sporter na te gaan bij welke instantie de aanvraag moet ingediend worden. Een TTN-aanvraag kan immers maar bij één instantie worden ingediend, volgens de categorie waaronder de sporter valt.

Afhankelijk van je statuut als breedtesporter, elitesporter van nationaal niveau of elitesporter van internationaal niveau, zal de procedure [verschillen](#).

[Twijfel je na de informatie onder welk statuut je valt voor de antidopingregels?](#) Contacteer NADO Vlaanderen via het contactformulier of email rechtstreeks naar [info elitesporter@nado.vlaanderen](mailto:elitesporter@nado.vlaanderen)

Wie moet een TTN aanvragen? Waar en wanneer?

1. Elitesporters

Wanneer een TTN aanvragen?

Elitesporters, de zogenaamde topsporters of professionele sporters, moeten **voorafgaand**, dus zodra hen een verboden stof wordt voorgeschreven en voor de stof wordt gebruikt, een TTN aanvragen, minstens 30 dagen voorafgaand aan de sportactiviteit de wedstrijd of de training waarvoor de toestemming wordt aangevraagd.

Elitesporters mogen **enkel retroactief een toestemming** vragen als

- het gaat om een dringende medisch noodzakelijke behandeling, of
- als er onvoldoende tijd of gelegenheid was, of als er uitzonderlijke omstandigheden waren die een TTN-aanvraag of behandeling van de aanvraag niet mogelijk maakten, voorafgaand aan de dopingcontrole; of
- als ze positief testten na het gebruik van een stof buiten wedstrijdverband die enkel binnen wedstrijdverband verboden is (bv. **glucocorticoïden**).

In **zeldzame en uitzonderlijke omstandigheden** kan je met terugwerkende kracht een toestemming vragen en krijgen voor het therapeutisch gebruik van een verboden stof of methode, als het, gelet op het doel van de WADA-code, duidelijk oneerlijk zou zijn om geen retroactieve toestemming te geven. Deze unieke retroactieve toestemming wordt enkel gegeven met de voorafgaande goedkeuring van het WADA (en het WADA kan naar eigen goeddunken akkoord gaan met de beslissing van NADO Vlaanderen of ze afwijzen).

Belangrijk: als je een verboden stof gebruikt zonder een geldige TTN, dan kan dat leiden tot een dopingpraktijk.

Als een retroactieve aanvraag voor een TTN noodzakelijk is na een monsterneming, is het sterk aan te raden al het medisch dossier voorhanden te hebben en het klaar te hebben om in te dienen voor evaluatie.

Bij Wie?

Elitesporters van de Internationale Geregistreeerde Doelgroep (IRTP)

Een elitesporter die door de Internationale Federatie is aangeschreven als Internationale Elitesporter en voor de Internationale Federatie verblijfsgegevens indient, is verplicht elke TTN **rechtstreeks bij de Internationale Federatie** aan te vragen, tenzij de internationale federatie zelf geen TTN-procedure heeft (in dat geval is de NADO bevoegd).

Een TTN van een Internationale Federatie is altijd geldig op nationaal niveau, zowel binnen als buiten wedstrijdverband. Ook als je geen elitesporter van internationaal niveau bent, blijft de TTN voor de resterende duur geldig.

Elitesporters van nationaal niveau

Een elitesporter die niet behoort tot de IRTP (geregistreeerde doelgroep internationale federatie) maar door NADO Vlaanderen als elitesporter is geïdentificeerd, **vraagt bij NADO Vlaanderen de TTN voorafgaand aan de behandeling aan.**

Een TTN van NADO Vlaanderen is geldig buiten wedstrijdverband en voor wedstrijden op nationaal niveau, en is automatisch erkend door alle andere NADO's die onder de WADA-Code vallen voor wedstrijden van nationaal niveau.

In sommige gevallen kan wel nog de erkenning door de Internationale Federatie nodig zijn. Je leest daarvoor ook beter de informatie **“Wat als je als breedtesporter of elitesporter van nationaal niveau deelneemt aan een wedstrijd op de internationale kalender?”**

2. Breedtesporters

Breedtesporter

Een sporter die niet aangeschreven is als elitesporter door NADO Vlaanderen of door een Internationale federatie, is een breedtesporter. Breedtesporters hebben de keuze om de TTN vooraf aan te vragen, of om pas een TTN aan te vragen na een dopingcontrole bij NADO Vlaanderen.

Een breedtesporter die internationaal deelneemt, leest best ook de informatie “**Wat als je als breedtesporter of elitesporter van nationaal niveau deelneemt aan een wedstrijd op de internationale kalender?**”

Een breedtesporter is in Vlaanderen **nooit verplicht voorafgaand** aan een behandeling een TTN aan te vragen. Zij kunnen na een dopingcontrole nog steeds een TTN aanvragen, die dan met terugwerkende kracht toegekend kan worden als aan de criteria van de TTN is voldaan. Wil je retroactief een TTN aanvragen, dus nadat je het geneesmiddel met daarin een verboden stof aan het gebruiken bent, vergeet dan zeker niet om tijdens de controle aan de dopingcontroleur te melden welke geneesmiddelen (ook puffers, neussprays, zalven en inspuitingen) je recent genomen hebt.

Wel belangrijk: een retroactieve TTN-aanvraag houdt meer risico's in dan een proactieve TTN-aanvraag. Stel dat de TTN-commissie je geen toestemming geeft bij een retroactieve aanvraag, dan betekent dat dat je een dopingovertreding hebt begaan, die gevolgen kan hebben.

Als een retroactieve aanvraag voor een TTN noodzakelijk is na een monsterneming, is het sterk aan te raden al het medisch dossier voorhanden te hebben en het klaar te hebben om in te dienen voor evaluatie.

Als je toch voorafgaand een TTN aanvraagt, dan vraag je de toestemming vóór je het geneesmiddel op doktersvoorschrift begint te nemen. Op die manier weet je waar je aan toe bent zodra je de beslissing van de TTN-commissie ontvangen hebt. Als je een toestemming krijgt, mag je de verboden stof zonder zorgen gebruiken. In de juiste dosis en zolang de toestemming loopt, welteverstaan.

Praktische tips

In de meeste gevallen heeft het weinig nut om als breedtesporter proactief een TTN aan te vragen voor een behandeling. Stel jezelf deze vragen:

- ✓ Beoefen je een sport die weinig of niet gecontroleerd wordt?
(Geen idee? Bekijk dan onze statistieken)
- ✓ Beoefen je je sport voornamelijk recreatief?
- ✓ Beoefen je je sport op lager competitief niveau?
- ✓ Ben je jonger dan 16 jaar?

(Kinderen en adolescenten behoren niet tot de directe doelgroep van te controleren sporters. Minderjarige sporters hebben ook een beschermd statuut)

In al deze gevallen raden we je aan om enkel retroactief een TTN aan te vragen.

3. Wat als je als breedtesporter of elitesporter van nationaal niveau deelneemt aan een wedstrijd op de internationale kalender?

Internationale elitesporter door deelname aan een internationale wedstrijd

Niet elke wedstrijd in het buitenland is een internationale wedstrijd voor de toepassing van de TTN-regels. Per federatie zijn daar criteria voor. De internationale kalender vind je op elke website van de internationale federatie die de sporttak organiseert en die de WADA-code heeft ondertekend. Ook voor internationale evenementen gelden soms specifieke regels.

Als de regels van de Internationale Federatie of organisator van een groot evenement je als elitesporter van internationaal niveau beschouwen door je deelname, dan gelden de TTN-regels van de Internationale Federatie of Organisator. Dan kan het nog nodig zijn om een TTN die door NADO Vlaanderen is toegekend, te laten erkennen of een TTN rechtstreeks bij de IF of Organisator aan te vragen. Consulteer dus steeds de toepasselijke regels via de internationale federatie of organisator van een groot evenement.

Is dat niet het geval, dan kan in principe een TTN van NADO Vlaanderen volstaan, en kan die in sommige gevallen ook nog met terugwerkende kracht worden toegekend.

Praktische tips

Het is daarom belangrijk na te gaan:

- ✓ Staat de internationale wedstrijd op de internationale kalender van de IF, waardoor elke deelnemer als elitesporter van internationaal niveau wordt beschouwd?
- ✓ Zo ja, bekijk de TTN-regels van de Internationale Federatie. Die kunnen bijkomende voorwaarden stellen aan een TTN voor internationale wedstrijden.
- ✓ Heb je al een TTN van NADO Vlaanderen? Ga na of die TTN automatisch erkend is of voldoende is. Zo niet, zal je erkenning bij de Internationale Federatie tijdig moeten aanvragen.
- ✓ Heb je een internationale TTN nodig en is er onvoldoende tijd om eerst een TTN bij NADO Vlaanderen aan te vragen voorafgaand aan een internationale wedstrijd waarvoor je ingeschreven of gekwalificeerd bent? Contacteer dan de Internationale Federatie en vraag daar de TTN aan.
- ✓ Ga in alle omstandigheden na of je voor de Internationale Federatie een TTN voorafgaand nodig hebt en wat de toepasselijke regels zijn.

4. Wat als je deelneemt aan een groot evenement (bijvoorbeeld Olympische Spelen of Wereldspelen)?

Een organisator van een groot evenement (Major Event Organizer of MEO) vereist van sporters om de erkenning van de TTN aan te vragen als ze deelnemen aan een internationaal evenement.

Pagina | 8

Als je als sporter al een TTN van NADO Vlaanderen hebt en je zal deelnemen aan een groot evenement (bijvoorbeeld Olympische Spelen, Paralympische Spelen, Wereldspelen, ...), moet je de organiserende instantie contacteren.

5. Wat als de TTN van NADO Vlaanderen niet erkend wordt door de internationale federatie?

Jij of NADO Vlaanderen hebt/heeft 21 dagen om de zaak voor beoordeling door te verwijzen naar het WADA na kennisgeving van de niet-erkenning. Je stuurt dezelfde informatie als die je aan de TTN-commissie van NADO Vlaanderen bezorgde, naar het WADA, online of via een aangetekende brief:

WADA Medical Department World Anti-Doping Agency

Stock Exchange Tower

800 Place Victoria (Suite 1700)

P.O. Box 120

Montreal (Quebec) H4Z 1B7

Canada

Of naar: medical@wada-ama.org

In afwachting van de beslissing van het WADA blijft de TTN van NADO Vlaanderen alleen geldig voor wedstrijden op nationaal niveau en dopingcontroles buiten wedstrijdverband. Als de zaak niet ter beoordeling naar het WADA wordt gestuurd, moet NADO Vlaanderen bepalen of de oorspronkelijke toestemming die werd verleend geldig moet blijven voor wedstrijden op nationaal niveau en bij dopingcontroles buiten wedstrijdverband.

Procedure NADO Vlaanderen

Een aanvraag voor een TTN moet volledig ingevuld zijn door de behandelend arts en ondertekend door zowel de sporter als de arts. Alle ondersteunende informatie en documenten die de diagnose bevestigen, moeten bij de aanvraag zijn gevoegd. Het is de verantwoordelijkheid van de sporter om de aanvraag in te dienen bij de juiste organisatie, afhankelijk van de status als internationale elitesporter, nationale elitesporter of breedtesporter. Een sporter is verantwoordelijk voor het tijdig aanvragen van de TTN (bij voorkeur 30 dagen voor de sporter de TTN nodig heeft), tenzij het een retroactieve aanvraag is (in het bijzonder het geval voor breedtesporters).

1. Hoe aanvragen?

KADER?

- ✓ Download het TTN-aanvraagformulier.
- ✓ Vul samen met je behandelende arts alle velden duidelijk leesbaar in (liefst in hoofdletters).
- ✓ **Onderteken samen met de arts** in de daartoe bestemde ruimte het aanvraagformulier.
- ✓ **Voeg de nodige medische bewijsstukken toe.** Het medisch bewijs bestaat uit:
 - Een uitgebreide medische geschiedenis, inclusief documentatie van de arts(en) die oorspronkelijk de diagnose hebben gesteld (indien mogelijk);
 - De resultaten van alle onderzoeken, laboratoriumonderzoeken en beeldvormingsonderzoeken die relevant zijn voor de aanvraag.

Om jou en je behandelende arts te helpen om een volledige TTN-aanvraag in te dienen, maakte het Wereldantidopingagentschap (WADA) checklists.

- ✓ Ga na of voor je medische diagnose een checklist van toepassing is. De checklists kan je [hier](#) raadplegen.
- ✓ **Stuur de ondertekende aanvraag samen met het medisch bewijs van diagnose** bij voorkeur via email naar ttn@nado.vlaanderen
- ✓ Aanvragen kunnen ook per post verstuurd worden, onder gesloten omslag met de vermelding **VERTROUWLIJK** op de enveloppe, naar:

NADO Vlaanderen
t.a.v. secretaris TTN-commissie – dhr. Tom De Boeck
Arenbergstraat 5
1000 Brussel

2. Hoe wordt een TTN-aanvraag behandeld? Wat is de termijn?

De TTN-Commissie oordeelt over de aanvraag. Elke aanvraag wordt voorgelegd aan een commissie van drie onafhankelijke artsen, per dossier samengesteld uit de lijst van artsen van de TTN-Commissie van NADO Vlaanderen.

Na het ontvangen van de TTN-aanvraag, gaat de TTN-commissie na of de aanvraag ontvankelijk en volledig is. **Voeg daarom altijd voldoende medische bewijsstukken toe.**

Bij een onvolledige aanvraag zal de TTN-commissie je daarvan op de hoogte brengen, met de vraag om de aanvraag aan te vullen met de ontbrekende stukken of informatie. In dat geval gaat de beslissingstermijn nog niet lopen.

De TTN-commissie probeert steeds zo snel mogelijk een beslissing te nemen na het ontvangen van een volledige aanvraag. In het beste geval kan dit binnen de 2 werkdagen en ten allerlaatste zal de beslissing na 21 dagen genomen worden.

3. Hoe wordt een toestemming afgeleverd?

Bij toekenning van de TTN ontvangt de sporter de toestemming voor het gebruik van de verboden stof volgens de voorwaarden vermeld op die toestemming. De TTN-commissie van NADO Vlaanderen stuurt de beslissing naar de sporter via email, of per post in het geval geen emailadres bekend is of de email onbereikbaar is.

Elke TTN wordt ook kenbaar gemaakt aan andere antidopingorganisaties via ADAMS.

4. Weigering van de toestemming: mogelijke stappen

Als de TTN-commissie van NADO Vlaanderen je **geen toestemming** voor het gebruik van een verboden stof geeft, word je hier per email, maar ook officieel schriftelijk van op de hoogte gebracht. Op de beslissing staat ook de reden van weigering vermeld.

In de begeleidende brief bij een negatieve beslissing staat ook vermeld wat je kan doen als je niet akkoord bent met de beslissing van de TTN-commissie.

Mogelijke herziening van een weigering door de TTN-Commissie

Een sporter kan op gemotiveerde wijze een heroverweging vragen van een beslissing van de TTN-commissie van NADO Vlaanderen om een TTN te weigeren, binnen veertien dagen na de dag waarop hij de kennisgeving van de beslissing heeft ontvangen, of, als de TTN-commissie geen beslissing heeft genomen, binnen veertien dagen nadat de oorspronkelijke beslissingstermijn van 21 dagen is verstreken. De TTN-commissie beslist in een volledig andere samenstelling over de vraag tot heroverweging.

Beroep tegen een weigering bij beroepsinstantie

Niettegenstaande de mogelijkheid om een herziening aan te vragen, kan tegen elke beslissing tot weigering beroep ingesteld worden volgens artikel 10, §7, van het Antidopingdecreet.

Een sporter die lid is van een federatie die vanuit de aansluiting met de internationale federatie de Code heeft onderschreven, kan beroep instellen bij het Vlaams Sporttribunaal. Een breedtesporter kan beroep instellen bij de Disciplinaire Raad voor Breedtesporters en Begeleiders van de Vlaamse Gemeenschap.

De beroepsmogelijkheden worden steeds meegedeeld bij de beslissing tot weigering.

5. Kan mijn toegekende TTN nog herzien worden?

Het WADA kan, op eigen initiatief of op vraag van een betrokken partij, op elk moment de toekenning van een TTN in heroverweging nemen.

Als het WADA oordeelt dat de TTN-beslissing die in heroverweging is genomen voldoet aan de criteria van de Internationale Standaard voor Toestemmingen wegens Therapeutische Noodzaak, zal het WADA de beslissing niet hervormen. Als de TTN-beslissing niet voldoet aan die criteria, zal het WADA de beslissing hervormen.

Zal de medische informatie vertrouwelijk worden behandeld?

Alle informatie in een TTN-aanvraag, inclusief de ondersteunende medische informatie, en alle andere informatie met betrekking tot de evaluatie van je TTN-aanvraag wordt strikt vertrouwelijk behandeld en behandeld in overeenstemming met de verklaring van de sporter die is opgenomen in het TTN-proces (zie ook de informatie op het aanvraagformulier). Alle leden van de TTN-commissie en alle andere geautoriseerde ontvangers van je TTN-aanvraag en gerelateerde informatie (zoals beschreven in de atletenverklaring) zijn onderworpen aan een professionele of contractuele vertrouwelijkheidsverplichting.

Lees de voorwaarden van de atletenverklaring zorgvuldig. Hou er ook rekening mee dat als je het recht van de TTN-commissie van NADO Vlaanderen om de informatie m.b.t. je TTN-aanvraag te verkrijgen in overeenstemming met de atletenverklaring wil intrekken, je TTN-aanvraag als ingetrokken zal worden beschouwd zonder dat er een toestemming is verleend. Je TTN-aanvraag met bijhorende informatie zal door NADO Vlaanderen en andere geautoriseerde ontvangers niet langer worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden vermeld in de atletenverklaring, in overeenstemming met de internationale standaard voor de bescherming van de privacy en de persoonlijke informatie.

Contactinformatie

Al je vragen i.v.m. de TTN kan je stellen aan ttn@nado.vlaanderen.

Interessante links i.v.m. de TTN:

- Internationale standaard van het WADA voor toestemming wegens therapeutische noodzaak: <https://www.wada-ama.org/en/resources/world-anti-doping-program/international-standard-therapeutic-use-exemptions-istue>
- Checklists van het WADA m.b.t. TTN-aanvragen: https://www.wada-ama.org/en/search?q=Checklists%20for%20TUE%20Applications&filters%5Bcontent_type%5D%5B%5D=%22resource%22
- Richtlijnen van het WADA m.b.t. de internationale standaard voor toestemming wegens therapeutische noodzaak: <https://www.wada-ama.org/en/resources/world-anti-doping-program/guidelines-2021-international-standard-therapeutic-use>
- Antidopingeducatie van het WADA: <https://adel.wada-ama.org/learn>